

ERTBORN, Ridder Florent Jozef van, orangist, mecenas, weldoener van Antwerpen (Antwerpen 4 april 1784 - 's-Gravenhage 28 augustus 1840). Van 1817 tot '28 burgemeester van Antwerpen, grondlegger van het gemeentelijk onderwijs en initiatiefnemer van de havenuitbreiding. Onder zijn bestuur en op advies van zijn vriend J.F. Willems werd in 1823 het Nederlands te Antwerpen de officiële taal in bestuurszaken. Van 1828 tot '30 gouverneur van de provincie Utrecht. Hoewel de orangisten tijdens de Belgische omwenteling nog geen Vlaamsgezinden waren en van Ertborn slechts Franse geschriften naliet, is zijn houding in die periode heel merkwaardig. Hij bedankte eind 1830 voor het ambt te Utrecht, maar uit trouw aan Willem I ging hij niet in op het verzoek van de Antwerpenaars die hem bij de gemeentelijke verkiezingen (9 december 1830) weer aan het hoofd van hun stad wensten. Bij testament (Karlsruhe, 1832) legateerde hij zijn kostbare schilderijenverzameling aan de stad Antwerpen. Hij vertoefde sindsdien vooral in Nederland en Frankrijk, maar werd wel te Antwerpen (familiegraf Onze-Lieve-Vrouwekerk Hoboken) begraven. Zijn stoffelijk overschot, per schip over de Schelde aangevoerd, werd opgewacht door een grote volksmenigte: de laatste eregroet van Antwerpen aan zijn beminde, vrijwillig verbannen burgemeester.

LITERATUUR: J.F. Willems, *Verhandeling over de Nederduytsche tael en letterkunde* (1819, opgedragen aan F. van Ertborn); - L. Torfs, *Nieuwe geschiedenis van Antwerpen* (1862, p. 440-441-443-454); - J. Bols, *Brieven aan J.F. Willems* (1909, uitgave van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde; daarin zijn de nummers 236-248-264-285 en 344 brieven van Van Ertborn, geschreven tussen 1832 en 1837 te Karlsruhe, 's-Gravenhage, Antwerpen en Parijs); - A.H. Cornette, *Een Antwerpsch maeceen. Ridder Fl. van Ertborn* (1938); - Fl. Prims, *De wording van nationaal bewustzijn in onze gewesten* (1939, derde uitgave, p. 179); - J. de Coo, *Ridder Fl. van Ertborn naderbij* (1964); - H. van Daele, *150 jaar stedelijk onderwijs te Antwerpen* (1969, p. 17-18-19).

ALBERT GOOVAERTS